

H/6288.
Országgyűlési határozati javaslat

az 1932-33. évi nagy ukrajnai éhínség 70. évfordulójára

Az Országgyűlés

- megerősítve a Magyar Köztársaság elkötelezettségét az Alkotmányban lefektetett demokratikus alapjogok;
 - a demokrácia és az emberi jogok eszméi iránti elkötelezettség jegyében;
 - annak tudatában, hogy a nemzetközi dokumentumokban és egyezményekben deklarált sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető emberi jogok tiszteletben tartása és védelme az államok első rendű kötelessége;
 - azon meggyőződésében, hogy a nemzeti kisebbségek jogainak, mint az egyetemes emberi jogok részének tiszteletben tartása és érvényesülése a béke, az igazságosság, a biztonság, a stabilitás és a demokrácia lényegi tényezője;
 - újólal kinyilvánítja, hogy a Magyar Köztársaság tilalmaz és elítél minden olyan politikát, amely valamely nemzeti vagy etnikai kisebbséget, vagy kisebbséghez tartozó személyt nemzetiségi hovatartozása miatt üldöz, bántalmaz, életkörülményeit nehezíti, jogai gyakorlásában akadályozza, illetve valamely kisebbség erőszakos ki- és áttelepítésére irányul;
 - határozottan elítél mindenfajta diktatórikus rendszert, illetve diktatúrára való törekvést, amely megfosztja állampolgárait az emberi méltóságtól és elidegeníthetetlen szabadságjogaitól;
 - elítéli a faji, nemzeti és etnikai eredetű diszkrimináció minden fajtáját, különösképpen annak olyan súlyos eseteit, melyek népcsoportok megsemmisítésére, genocídiumra irányulnak.
1. Az Országgyűlés az 1932-1933. évi nagy ukrajnai éhínség november 29-i 70. évfordulóján mély megrendüléssel emlékezik az emberiség történelmének e szörnyű tragédiájára és az ukrajnai népirtás áldozataira.
 2. Az Országgyűlés kifejezi a magyar nép szolidaritását és együttérzését a szovjet sztálini rendszer által mesterségesen és szándékosan előidézett éhínség mintegy 7 millió, köztük 3 millió áldozatul esett gyermek hozzátartozói, leszármazottai, illetve túlélője iránt.

Indokolás:

Az Ukrán Országos Önkormányzat kéréssel fordult a Magyar Köztársaság Országgyűléséhez, mely szerint az Országgyűlés az 1932-33. évi nagy ukrajnai éhínség november 29-én esedékes 70. évfordulója alkalmából fogadjon el ünnepélyes határozatot, melyben az Országgyűlés megemlékezik az ukrajnai népirtás áldozatairól, illetve elítéli a mesterségesen és szándékosan előidézett népirtást.

Kérésük indokolásaként kifejtették, hogy az ukránok egyike a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXVII. törvény hatálya alá tartozó kisebbségnek, melynek közösségében az éhínséget szenvedettek túlélői, illetve azok leszármazottai is élnek. A történelem ezen időszakára sokáig fehér folt, "agyonhallgatott" téma volt. A kutatások alapján ma már körvonalazódik, hogy 1932. áprilisától 1933. novemberéig terjedő kb. 17 hónap (500 nap) alatt, mintegy 7 millió ember, köztük 3 millió gyermek halt éhen Ukrajnában.

Kutató tudósok szerint a legtöbben, (az áldozatok közel 53 %-a) Harkov, Poltava, Szumszka, Kijev és Zsitomir megyék körzetében haltak meg. Főleg az ukrán falvak lakossága, a parasztság szenvedett a legtöbbet, egy olyan időszakban, amikor nagyon bő termés volt ugyan, de a szovjet hatalom a legtöbb búzát külföldre exportálta. Az éhező ukrán falvak lakosságának tilos volt átköltöznie a volt Szovjetunió más régióiba, ahol élelmiszerekhez juthattak volna. Az ukrán városokat gyakran rendőri kordonnal vették körül, nehogy az éhezők a városba költözhessenek. Az erőszakos élelmiszerbegyűjtés még akkor is folyt, amikor egyes falvak lakosságának már 70 %-a meghalt. Legmeggrázóbbak az éhínség idején 7-14 éves gyermekek visszaemlékezései.

Az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottsága úgy ítélte meg, hogy fontos, hogy az ukrán kisebbséget érintő múltbéli súlyos sérelemről megemlékezzenek a Magyar Országgyűlés is, és kötelességünk kifejezni együttérzésünket és szolidaritásunkat.

Szeretnénk megemlíteni, hogy-e kezdeményezés nem egyedülálló, már több ország (USA, Kanada, Baszkföld, Ausztrália, Argentína, Belgium, Anglia) parlamentje, illetve szenátusa határozatban ítélte el az 1932-33. évi éhínséget, és annak következtében előidézett népiirtást. Az erőszakos halált elszenvedőknek emléket állító Ukrajnában a Legfelsőbb Tanács határozata és az ukrán elnök rendelete értelmében zajlanak a 70. évfordulóval kapcsolatos megemlékezések előkészületei, jegyzéket készítenek az éhínség áldozatainak állított emlékművekről-, és jelekről, megemlékező gyászmiséket, rendhagyó történelemórákat és tudományos konferenciákat tartanak.

Fontos, hogy Magyarország is megemlékezzen a történelem egyik legsötétebb tragédiájáról. Közös kötelességünk és felelősségünk az emlékezetben őrizés is, annak érdekében, hogy a világon sehol sem történhessen ehhez hasonló, súlyos bűncselekmény.

Budapest, 2003. november 04.

Szászfalvi László
a bizottság elnöke